

Vergaderjaar 1984–1985

18 687

Het achterwege laten van de herziening van het wettelijk minimumloon, van de uitkeringen krachtens een aantal sociale verzekeringswetten en van een aantal uitkeringen en pensioenen krachtens enige andere wetten per 1 januari 1985 en per 1 juli 1985, alsmede het achterwege laten per 1 juli 1985 van de herziening van de basiskinderbijslagbedragen

Nr. 7

EINDVERSLAG

Vastgesteld 23 november 1984

Na kennisneming van de memorie van antwoord zijn in de vaste Commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid¹ nog verschillende opmerkingen gemaakt en vragen gesteld. Onder het voorbehoud dat de regering deze tijdig zal hebben beantwoord, acht de commissie de openbare beraadslaging over het wetsvoorstel genoegzaam voorbereid.

1. ALGEMEEN

Voorafgaand aan een inhoudelijke beoordeling van de memorie van antwoord willen de leden van de P.v.d.A.-fractie hun waardering uitspreken voor de snelheid waarmee alle vragen uit het voorlopig verslag zijn beantwoord. Deze waardering neemt nog toe, zo zeiden deze leden, wanneer de belasting die in de laatste maanden op alle verantwoordelijken drukt, daarbij betrokken wordt.

De leden van de P.v.d.A.-fractie konden ook hun waardering uitspreken voor de verschuiving, die is opgetreden in de prioriteitsstelling van het kabinet. Deze leden waren immers positief verrast door de mededeling in het algemene deel, dat terugdringing van de onaanvaardbare hoge werkloosheid hoofddoelstelling van het beleid is geworden. De leden van de P.v.d.A.-fractie hadden immers vanaf de regeringsverklaring van het kabinet gesteld dat werkloosheidsbestrijding het eerste spoor zou moeten zijn en niet het derde spoor.

Teleurgesteld waren deze leden om te moeten constateren, dat de wijze waarop inhoud wordt gegeven aan de bestrijding van de onaanvaardbare hoge werkloosheid, nog zeer verschilt met de uitgangspunten van hun fractie, neergelegd in het alternatief «Weg uit de crisis II»? In dit alternatief wordt ook gesproken over ombuigingen in de sociale zekerheid. Daarbij is het om te buigen bedrag niet alleen lager, maar bovendien wil de P.v.d.A.-fractie bij de invulling van deze bezuinigingen vasthouden aan de gelijkberechtiging van werkenden en niet-werkenden. Daarom wijzen zij de bevestiging van het wettelijk minimumloon af. De leden van de P.v.d.A.-fractie zouden, naar aanleiding van de gegevens over het aantal uitkeringsgerechtigden in de WAO, WW en WWV op het minimumniveau, gaarne vernemen hoeveel uitkeringsgerechtigden na afloop van de stelselherziening op het minimumniveau zullen terechtkomen.

¹ Samenstelling:

Leden: Scholten (de groep Scholten/Dijkman), Keja (VVD), Poppe (PvdA), Weijers (CDA), Kraaijeveld-Wouters (CDA), voorzitter, Beckers-de Bruijn (PPR), Spieker (PvdA), Moor (PvdA), De Korte (VVD), Gerritse (CDA), Buurmeijer (PvdA), ondervoorzitter, Toussaint (PvdA), Buikema (CDA), Rempt-Halmmans de Jongh (VVD), Leerling (RPF), Schutte (GPV), Groenman (D'66), Van der Vlies (SGP), Willems (PSP), Brouwer (CPN), Oomen-Ruijten (CDA), Ter Veld (PvdA), Paulis (CDA), Dales (PvdA), Ubels-Veen (EVP), Korthals (VVD), Linschoten (VVD).

Plv.leden: De Grave (VVD), Worrell (PvdA), Hermsen (CDA), G. C. van Dam (CDA), Leijnse (PvdA), Kombrink (PvdA), Van Erp (VVD), Van Muiden (CDA), Van Nieuwenhoven (PvdA), Salomons (PvdA), Faber (CDA), Hermans (VVD), Nypels (D'66), Eshuis (CPN), Wolters (CDA), Wöltgens (PvdA), Evenhuis-van Essen (CDA), Knol (PvdA), Kamp (VVD), Nijhuis (VVD).

Naar aanleiding van de financiële effecten van de maatregelen zouden deze leden gaarne een overzicht verkrijgen van de financiële aspecten, waarbij ook de effecten van de herziening van de basiskinderbijslagbedragen zijn betrokken.

De beantwoording van de vragen in de memorie van antwoord was van dien aard, dat de leden van de C.D.A.-fractie slechts op enkele punten nog nader geïnformeerd wensten te worden. De vragen zouden zij verderop in dit verslag stellen.

De leden van de V.V.D.-fractie vroegen naar de visie van het kabinet over het voortzetten van de bevrozing bij voortgezette economische groei. Deze leden hadden overigens op dit punt met belangstelling en met instemming kennis genomen van hetgeen de Minister-President op 21 november jl. tijdens de Algemene politieke en financiële beschouwingen over de rijksbegroting 1985 in de Eerste Kamer heeft gezegd.

2. BELEIDSVOORSTELLEN 1985

2.1. Bevrozing minimumloon, sociale uitkeringen en enkele andere uitkeringen en pensioenen

De leden van de P.v.d.A.-fractie hadden niet willen stellen, dat het niet indexeren van het minimumloon en de sociale uitkeringen geen structureel effect heeft. Het bezwaar van deze leden richtte zich tegen de stellingname van het kabinet dat het niet toepassen van de WAM een ad hoc karakter heeft. Uit de cijfers op bladzijde 5 van de memorie van antwoord blijkt immers overduidelijk dat vanaf 1 januari 1980 de WAM slechts één keer is toegepast. Het niet toepassen van de WAM is dus een structurele ingreep, volgens deze leden.

Naar aanleiding van de opmerkingen van het kabinet over de incidentele looncomponent stelden de leden van de P.v.d.A.-fractie nog aanvullende vragen.

Hoe groot is (gecumuleerd) de incidentele looncomponent vanaf 1973 tot heden?

Bestaan er aanwijzingen op welke wijze de incidentele looncomponent neerslaat bij de verschillende inkomenscategorieën? Zo ja, in welke richting wijzen deze gegevens? Naar aanleiding van het gestelde in de memorie van antwoord met betrekking tot de regeling voor oorlogsslachtoffers hadden de leden van de P.v.d.A.-fractie nog de volgende opmerkingen. Zij betreurden het dat zij door middel van een opmerking terzijde een substantiële wijziging in de opvatting van het kabinet moesten vernemen. Wellicht ten overvloede merkten zij op dat zij op dit moment en bij deze gelegenheid op geen enkele wijze een stelling willen betrekken ten aanzien van de stelselherziening met betrekking tot de wetgeving voor oorlogsgetroffenen. Na ontvangst van een brief over het standpunt van het kabinet zullen zij zelf over deze zaak een standpunt innemen. De motivatie voor de bevrozing van deze uitkeringen, zoals voorgesteld door het kabinet via een koppeling aan militaire invaliditeitspensioenen, achtten deze leden gekunsteld.

Deze leden waren van mening dat per 1 januari a.s. de uitkeringen voor oorlogsslachtoffers, evenals de overige uitkeringen, aangepast moeten worden aan de indexaanpassing.

In het overzicht betreffende de koopkrachtachteruitgang op bladzijde 5 van de memorie van antwoord worden in kolom 2 (werknemer exclusief incidenteel) percentages gepresenteerd inclusief kinderbijslag, terwijl in kolom 3 de percentages exclusief de kinderbijslag zijn weergegeven. Is het vanuit een oogpunt van een zo goed mogelijke vergelijking niet mogelijk om de percentages in de tweede kolom ook weer te geven exclusief de

kinderbijslag, zo vroegen de leden van de C.D.A.-fractie. Op bladzijde 7 wordt een tabel weergegeven betreffende de gecumuleerde koopkrachtmutatie van de meerjarige echte minima, versus die van de 4 × modale werknemer. Deze leden stelden, ten behoeve van een meer complete beoordeling van de koopkrachteffecten het op prijs, een overzicht te ontvangen van de jaarlijkse koopkrachtmutaties welke worden bewerkstelligd door de eenmalige uitkering(en).

2.2. Bevriezing basiskinderbijslagbedragen per 1 juli 1985

De leden behorend tot de P.v.d.A.-fractie wilden er nogmaals op wijzen dat juist de kinderbijslag voor de lagere inkomensgroepen van grote inkomenspolitieke betekenis is. Naar aanleiding hiervan zouden deze leden willen vernemen of en wanneer het kabinet een standpunt in zal nemen naar aanleiding van het advies van het College Algemene Bijstandswet ter zake.

3. Inkomensgevolgen

De leden van de P.v.d.A.-fractie voelden zich door de recente ontwikkeling van het prijsindexcijfer gesteund in hun vrees over de inkomensgevolgen voor 1984 en met name voor 1985. Welke gevolgtrekkingen trekt het kabinet, bij voorbeeld ten opzichte van de echte minima, indien in 1984 en 1985 de inflatie groter zal zijn dan verwacht? Naar aanleiding hiervan zouden deze leden de mening van het kabinet willen vernemen over de suggestie van de Raad van State om de indexering voor 1 juli 1985 nu niet vast te stellen.

De V.V.D.-fractieleden waren erkentelijk voor het antwoord op hun vraag wat de FNV-looneis van 3% in 1985 voor de koopkracht van de uitkeringsgerechtigden zou betekenen. In samenhang daarmee vroegen zij of met behulp van het KOMPAS-model kan worden afgeleid tot welke extra werkloosheid in 1985 en daarna de additionele loonsomstijging van 2,5 à 3% in 1985 zal leiden.

De voorzitter van de commissie,
Kraaijeveld-Wouters

De griffier van de commissie,
Van der Windt